

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä marraskuuta 2011 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:n muuttamisesta (HE 98/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntösihteeri Eeva Attila, oikeusministeriö

- hallitussihteeri Piritta Väinölä, opetus- ja kulttuuriministeriö
- hallintojohtaja Matti Lahtinen, Opetushallitus
- vararehtori Marja Sutela, Tampereen ammattikorkeakoulu
- varapuheenjohtaja, rehtori Riitta Konkola, Ammattikorkeakoulujen Rehtorineuvosto ARENE ry.
- hallituksen jäsen Niina Ratilainen, Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
- koulutuspoliittinen suunnittelija Sari Kokko ja oikeuksienvälontalakimies Liisa Murto, Vammaisfoorumi ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta annettua lakia ja ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia. Lautakunnan hallintoasioiden käsittelyä koskevaa sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että hallintoasiat käsiteltäisiin opetus- ja kulttuuriministeriössä. Lautakunnan päätösvaltaisuutta koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voisi esittelystä ratkaista tietyt yksinkertaiset asiat, jotka koskevat valituksen peruuttamista, valituksen myöhästymistä, lautakunnan toimivaltaa käsitellä asia sekä suullisen käsitte-

lyn järjestämistä ja muita asian valmisteluun liittyviä toimenpiteitä. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös muutoksenhakuoikeudesta lautakunnan päätökseen. Esityksen mukaan lautakunnan päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden asiassa antamaan päätökseen ei saisi hakea muutosta valittamalla.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi lakeihin eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2012 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina seuraavin huomautuksin.

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan kokoonpanosta säädetään lain 2 §:ssä. Valiokunta korostaa, että opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan kokoonpanoon on kiinnitettävä erityistä huomiota, koska sen on tunnettava myös kyseisten alojen koulutussisältöjä. Sen vuoksi on tärkeää, että kokoonpanossa huomioidaan sekä yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja ammatillisen koulutuksen asiantuntemus että lääketieteen asiantuntemuksen kautta myös terveysalan erityisvaatimukset. Lautakunnan tulee myös tarvittaessa hankkia ulkopuolisia asiantuntijalausuntoja, jos ne ovat tarpeen riittävän selvityksen saamiseksi.

Oikeusturvalautakunnalla on myös tärkeä tehtävä opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamisessa sekä yhteisten pelisääntöjen luomisessa. Sen vuoksi on välttämätöntä, että lautakunnalla on käytettävissään tarvittava vammaisuuteen liittyvä osaaminen niissä tapauksissa, joissa opiskeluoikeuden peruuttamista koskeva päätös on tehty terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvillä perusteilla.

Opiskelijoiden oikeusturvalautakunta on uusi muutoksenhakuelin, joka toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena lain tarkoittamaa opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskeissa asioissa. Hallituksen esityksessä lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 a §, jossa säädetään muutoksenhakuoikeudesta opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan antamaan päätökseen. Esityksen mukaan oikeusturvalautakunnan päätöksistä on valitusoikeus Helsingin hallinto-oikeuteen. Valiokunta katsoo, että valitusasioiden keskittäminen yhteen hallinto-oikeuteen edistää opiskelijan oikeusturvan toteutumista. Tällä turvataan riittävä asiantuntemus suhteellisen harvakuisten valitusasioiden ratkaisemisessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Raija Vahasalo /kok
vpj. Inkeri Kerola /kesk
jäs. Ritva Elomaa /ps
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Satu Haapanen /vihr
Leena Harkimo /kok
Anneli Kiljunen /sd

Pauli Kiuru /kok
Kimmo Kivelä /ps
Sanna Lauslahti /kok
Mika Niikko /ps
Mikaela Nylander /r
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.